

[Udenrigsministeren.]

et sådant laboratorium, er så kostbart, at det ikke vil være muligt for nogen europæisk stat og slet ikke for et lille land at løse opgaven på egen hånd. Det vil derfor være af den største værdi for europæisk fysisk forskning, at sagen tages op i fællesskab gennem oprettelse af et regionalt forskningscenter. Man vil herved bidrage til at modvirke en udvikling henimod øget ensidighed i den internationale udveksling indenfor denne meget betydningsfulde videnskabsgren.

Det omhandlede institut skal alene beskæftige sig med grundvidenskabelig forskning, og dets opgaver vil blive af klar og utvivlsomt fredsmæssig karakter.

Efter at der havde været afholdt en række ekspertmøder, hvoraf et blev holdt her i København, indkaldte UNESCO en international konference, der trådte sammen i Paris den 17.—21. december 1951 og i Genève den 12.—15. februar i år. Alle europæiske medlemsstater af UNESCO blev indbudt til at deltage i konferencen ved delegerede, medens europæiske stater, der ikke er medlemmer af UNESCO, samt UNESCOs ikke-europæiske medlemmer blev indbudt til at sende observatører. Indbydelsen blev modtaget af 12 europæiske medlemmer af UNESCO: Belgien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Jugoslavien, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige og Den vesttyske Forbundsrepublik. I konferencen deltog endvidere observatører fra 8 ikke-europæiske lande og fra Europarådet.

Denne indbydelse, som den danske regering modtog, blev forelagt for Københavns universitet og for den danske UNESCO-nationalkommission, der begge anbefalede, at Danmark deltog i konferencen og i det videre forberedende arbejde med henblik på oprettelsen af det omhandlede forskningscenter, og der blev udpeget en delegation til at repræsentere Danmark på konferencen. Den bestod af rektor ved Københavns universitet, professor, dr. phil. H. M. Hansen og professor ved Københavns universitet, dr. phil. Jakob Nielsen som delegerede samt professor ved Københavns universitet, dr. phil. Niels Bohr og professor ved Københavns universitet, dr. phil. J. C. Jacobsen som sagkyndige rådgivere.

Som grundlag for konferencens arbejde forelå et forslag, udarbejdet ved de ekspertmøder, jeg har omtalt. Det gik ud på at oprette et råd af repræsentanter for de i sagen interesserede stater, og efter dette forslag skulle der også udarbejdes detaljerede planer for et regionalt laboratorium. Konferencen gav enstemmig tilslutning til forslaget

om at oprette et råd til videreførelse af det forberedende arbejde, medens man fra flere sider var betænkelig ved at følge den videre plan for rådets arbejde. Man fandt det ikke rigtigt allerede på nærværende tidspunkt at træffe beslutning om, med hvilket teknisk udstyr instituttet skal forsynes, men fandt, at dette spørgsmål som andre problemer af teknisk art burde gennemdrøftes af kompetente videnskabsmænd. Under den stærke udvikling, atomvidenskaben gennemløber for tiden, vil det ikke være rigtigt at kopiere eksisterende forskningsinstitutter og binde sig til de hermed forbundne i øjeblikket meget store omkostninger, inden man har et fuldstændigt overblik over problemerne. Dette sluttede konferencen sig til, og der var enighed om, at det foreslåede råd ikke alene skulle have til opgave at udarbejde planer for det kommende laboratorium, men ved siden heraf også at befordre videnskabeligt samarbejde mellem allerede eksisterende institutter og laboratorier.

Som resultat af sit arbejde har konferencen udarbejdet og enstemmigt vedtaget den foreliggende overenskomst om oprettelse af et råd af repræsentanter for europæiske stater til at planlægge et internationalt laboratorium og til at organisere andre former for samarbejde ved atomkæreforskning. Den danske delegation på konferencen har enstemmigt indstillet, at Danmark tiltræder overenskomsten. Der er i alle danske videnskabelige kredse enighed om, at det er overordentlig ønskeligt, at Danmark bliver medlem af rådet. Dansk fysisk videnskab indtager jo, som man sikkert ved i det høje ting, en fremtrædende stilling just på dette område, og det vil være af stor betydning, at Danmark deltager i det påtænkte europæiske videnskabelige samarbejde, hvoraf en væsentlig del agtes henlagt til Københavns universitets institut for teoretisk fysik.

Også hensynet til en aktiv dansk deltagelse i det mellemfolkelige samarbejde under De Forenede Nationer og UNESCO og til de så almindeligt delte forhåbninger om at udvide det intereuropæiske samarbejde på alle områder, hvor der er enighed om opgaverne, må jo støtte tanken om, at Danmark skal give sin tilslutning til dette råd.

Overenskomsten fastsætter de nærmere regler for rådets formål, dets sammensætning og virksomhed. Formålet er et dobbelt. For det første tilsigtes det at skabe faste rammer om og økonomiske muligheder for det videre forberedende arbejde med henblik på oprettelsen af et internationalt laboratorium. Som resultat af rådets arbejde tænkes udarbejdet forslag til en ny inter-